

Warszawa, dnia 13 czerwca 2022 r.

KILW/03211/08/22

Pan
Lech Kołakowski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Odnosząc się do przedłożonego projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, pragnę, działając w imieniu Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, zauważyć, że na adres biura Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej wpłynęła ogromna ilość krytycznych uwag do ww. projektu, z których wynika, że nie ma zgody Samorządu lekarzy weterynarii na wprowadzenie w życie przesłanego do konsultacji aktu w projektowanym brzmieniu. W związku z powyższym zgłaszam następujące uwagi.

1. W pierwszym rzędzie należy podkreślić, iż aby rzetelnie i racjonalnie uregulować kwestię stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, niezbędne jest uprzednie uregulowanie wynagrodzeń pracowników Inspekcji Weterynaryjnej oraz osób wykonujących zlecone przez nią zadania. Zgodnie z motywem 66 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/ 74/WE,

2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) opłaty lub należności powinny pokrywać koszty poniesione przez właściwe organy podczas przeprowadzania kontroli urzędowych, w tym koszty ogólne, nie powinny ich jednak przekraczać. Koszty ogólne mogą obejmować koszty wsparcia i koszty organizacyjne niezbędne do planowania i przeprowadzania kontroli urzędowych. Dodatkowo art. 81 tego rozporządzenia precyzuje, iż opłaty lub należności określa się na podstawie następujących kosztów, w zakresie w jakim wynikają one z danych kontroli urzędowych:

- a) wynagrodzeń pracowników, w tym pracowników pomocniczych i administracyjnych, zaangażowanych w przeprowadzanie kontroli urzędowych, kosztów ich zabezpieczenia społecznego, emerytalnego i ubezpieczenia;
- b) kosztów pomieszczeń i wyposażenia, w tym kosztów konserwacji i ubezpieczenia oraz innych powiązanych kosztów;
- c) kosztów materiałów eksploatacyjnych i narzędzi;
- d) kosztów usług, którymi jednostki upoważnione obciążają właściwe organy w związku z kontrolami urzędowymi przekazanymi do wykonania jednostkom upoważnionym;
- e) kosztów szkolenia pracowników, o których mowa w lit. a), z wyłączeniem szkoleń koniecznych do uzyskania kwalifikacji niezbędnych, aby być zatrudnionym przez właściwe organy;
- f) kosztów podróży pracowników, o których mowa w lit. a) i związanych z nimi kosztów utrzymania;
- g) kosztów pobierania próbek oraz laboratoryjnych analiz, badań i diagnostyki naliczanych przez laboratoria urzędowe za wykonanie tych zadań.

Co za tym idzie, oczywistym jest, iż określenie wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną powinno zostać poprzedzone głęboką, wnikliwą analizą kosztów, które mają pokrywać. Biorąc pod uwagę trwające prace nad urealnieniem i dostosowaniem do aktualnych realiów wynagrodzeń lekarzy weterynarii zatrudnionych w Inspekcji Weterynaryjnej i wykonujących zadania przez nią zlecone, rozstrzygnięcie w tym momencie o wysokości stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję

Weterynaryjną należy określić jako zdecydowanie przedwczesne i prowadzące w bliskiej perspektywie do znacznego uszczuplenia dochodów budżetu państwa.

2. Proponowane w projektowanym rozporządzeniu zmiany są całkowicie nie do przyjęcia. Należy podkreślić, iż od 2011 roku stawki opłat nie były zmieniane, za czym szedł brak waloryzacji zarobków lekarzy weterynarii. Od 2011 roku ustawowo ustalana płaca minimalna z kwoty 1386 PLN (Dz. U. z 2010r. nr 194, poz. 1288) wzrosła do kwoty 3010 PLN od 1 stycznia 2022 r. Ponadto pensja minimalna w roku 2023 ma podlegać dwukrotnej waloryzacji i osiągnąć wysokość 3350 a następnie 3500 PLN. Oficjalny wskaźnik inflacji na przełomie lat 2011 – 2022 to ponad 37,9%. W samym tylko pierwszym półroczu 2022 roku (do czerwca br. 13,9%), a siła nabywcza pieniądza ma wciąż spadać. Wobec powyższego oraz przy jednoczesnym wzroście wynagrodzeń w Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej (od lipca 2022 podwyżka wynagrodzeń o 1269 PLN), znaczna redukcja opłat dla nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną podmiotów nie znajduje żadnego uzasadnienia. Lektura projektu rozporządzenia nasuwa nieodparte wrażenie działania silnego lobby producentów, zwłaszcza branży drobiarskiej, którzy stają się najpoważniejszymi beneficjentami projektowanych zmian. Takie domniemanie lobbingu wypływa z licznych wypowiedzi tych gremiów wygłaszanych w mediach oraz w pismach i portalach branżowych oraz wydawanych jako własne periodyki firmowe.

Jednocześnie branża przetwórstwa żywności pochodzenia zwierzęcego odnotowała w ciągu ostatniej dekady ogromny wzrost. W samym sektorze drobiarskim zaobserwowaliśmy w tym czasie wzrost produkcji żywca o 52%, przy jednoczesnym wzroście ceny za kg tuszki o 59%. Pogłowie świń w Polsce, w związku z ograniczeniami wymuszonymi walką z ASF spadło, natomiast detaliczna cena mięsa wieprzowego wzrosła o ok 20%, przy w miarę stabilnym poziomie spożycia na głowę mieszkań wynoszącym wg danych GUS 79 kg/rok. Przy tak dobrej sytuacji branży przetwórczej brak jest racjonalnego wytłumaczenia dla dążeń Resortu Rolnictwa do obniżki opłat za badanie poubojowe o 14% w przypadku kurcząt, czy aż 56% w przypadku indyków. Udział nadzoru ze strony Inspekcji Weterynaryjnej w końcowym koszcie jednego kilograma surowego mięsa wynosi obecnie 3 grosze!

Należy ponownie podkreślić, że stawki opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną w obrębie prowadzonego nadzoru nad produkcją mięsa i żywności zwierzęcego pochodzenia nie uległy zmianie od 2011 roku. Aby utrzymać dotychczasowy

poziom nadzoru weterynaryjnego nad produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego niezbędne jest podniesienie opłat – pozwoli to na zapewnienie należytej jakości produkowanej żywności i w konsekwencji dalszy rozwój tego sektora gospodarki w tym skuteczny eksport na rynki zewnętrzne. Zaproponowane zmiany w bliższej perspektywie znacząco ograniczą wpływy do budżetu z tytułu opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, zaś w dalszej doprowadzą do dalszego pogorszenia poziomu weterynaryjnego nadzoru nad jakością żywności pochodzenia zwierzęcego, co poprzez spadek jakości tejże żywności, negatywnie odbije się na całej branży.

3. Brak jest jakichkolwiek podstaw do ograniczania pory dnia, w której wykonywanie czynności przez Inspekcję Weterynaryjną skutkuje podwyższoną stawką do godzin 22:00 – 06:00. Dotychczas podwyższone stawki przysługiwały za czynności wykonywane w godzinach od 18:00 do 06:00 i miało to swoje naturalne uzasadnienie – są to godziny przypadające poza normalnymi, ustawowymi godzinami pracy i oczywistym jest, iż za pracę w takich porach należy się dodatkowe wynagrodzenie. Efektem proponowanych zmian będzie, kolejne już, znaczne uszczuplenie wpływów do budżetu państwa.

4. Projekt rozporządzenia w większości przypadków zakłada wprowadzenie stawki godzinowej. Proponowane stawki opłat obliczono w oparciu o przeciętny czas pracy poświęcony na wykonywanie czynności objętej opłatą oraz przeciętny koszt 1 godziny pracy. W oparciu o przyjętą metodologię oraz dostępne dane obliczono przeciętny koszt 1 godziny pracy w Inspekcji Weterynaryjnej, który wynosi 56,40 zł. Stawkę tę uznać należy za zaniżoną i nieprzystającą do obecnych realiów, sam projektodawca przyznaje, iż stawkę ustalono w oparciu o dane dotyczące roku 2019. Kwota ta jest rażąco niska, co jeszcze bardziej uwidacznia się w kontekście przygotowanej na zlecenie Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej przez pracowników naukowych Szkoły Głównej Handlowej ekspertyzy „Wycena kosztu godziny pracy lekarza weterynarii w Polsce wykonującego czynności lekarsko-weterynaryjne w ramach zakładu leczniczego dla zwierząt”, gdzie wartość godziny pracy lekarza weterynarii została wyceniona na 150 zł a miało to miejsce w 2015 r. czyli siedem lat temu!

Już chociażby z tego powodu przyjętą stawkę uznać należy za błędnie ustaloną. Przede wszystkim nie uwzględniono jednak galopującej inflacji. Proponowaną stawkę należy wręcz uznać za skandalicznie niską!

5. Nie sposób zgodzić się również ze sposobem uregulowania kwestii kosztów dojazdu. Przy ustaleniu stawki określono wysokość opłaty minimalnej, która wynosi 112,80 zł (1 godzina pracy - 56,40 zł, plus czas niezbędny na dojazd). Jak wskazuje się w uzasadnieniu projektu rozporządzenia, określenie opłaty minimalnej ma służyć pokryciu kosztów dojazdu osoby wykonującej czynności urzędowe. W odróżnieniu od dotychczas obowiązującego rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną przyjęto zasadę, że do danej opłaty nie będą doliczane faktyczne koszty wykonywania określonych czynności np. dojazdu urzędowego lekarza weterynarii lub użytych materiałów. Koszty dojazdu (w stawce za pierwszą godzinę) wyliczono na 56,40 zł. Biorąc pod uwagę, że stawkę obliczano także w oparciu o dane za rok 2019, to z całą pewnością stwierdzić można, że w obliczeniach tych nie uwzględniono zmiany ceny paliwa, która przez ten czas wzrosła niemalże o 100%, a zakładany jest dalszy wzrost cen. Tym samym, w przypadku braku podwyższenia stawki za dojazd, koszty te zostaną przerzucone na lekarzy wykonujących czynności zlecone. Ustalona stawka nie pokryje nie tylko kosztów amortyzacji samochodów ale nawet paliwa. Zwrócić uwagę należy, że takie czynności, jak pobieranie krwi, czy bioasekuracja wiążą się z jazdą przez wiele kilometrów po wiejskich, lub polnych drogach powodujących ponad miarowe zużycie środków transportu.

6. Oprócz powyższego, projekt rozporządzenia zawiera szereg braków i nieścisłości, jak na przykład:

- 1) W nadzorze nad ubojem zwierząt rzeźnych nie uwzględniono uboju prowadzonego w rzeźniach nieposiadających automatycznego przesuwu taśmy oraz przypadków kiedy organizacja uboju uniemożliwia przeprowadzenie badania przedubojowego i poubojowego, co najmniej 10 sztuk w czasie jednej godziny.
- 2) W nadzorze nad ubojem zwierząt nie uwzględniono uboju z konieczności.
- 3) Czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną nie uwzględniają badania przedubojowego i poubojowego zwierząt rzeźnych na użytek własny, które jest wymagane przy uboju zwierząt na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III wyznaczonych w związku z ASF, w tym oceny mięsa.
- 4) Brak ustalonej stawki za nadzór nad przechowywaniem produktów pochodzenia zwierzęcego w obiektach stanowiących odrębny zakład.

- 5) Brak ustalonej stawki za badanie mięsa w przypadku odwołania się posiadacza od decyzji w sprawie oceny tego mięsa.
- 6) Brak ustalonych stawek za monitorowanie występowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych oraz skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz w paszach.
- 7) Brak ustalonej stawki za badanie mięsa na obecność włośni.

Mając powyższe na uwadze, w tym w szczególności zakres, rodzaj i liczbę uwag (powyżej zaprezentowano jedynie te najistotniejsze) wpływających do Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, z których wyłania się jednoznacznie negatywna ocena przesłanego do zaopiniowania projektu rozporządzenia w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, przedkładam w załączeniu projekt rozporządzenia przygotowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Urzędowych Lekarzy Weterynarii w ramach Porozumienia Warszawskiego. W załączonym samorządowym projekcie rozporządzenia zaakcentowano najistotniejsze problemy związane z systemem opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, a w szczególności urealniono wysokość stawek poszczególnych opłat, tak by, przy możliwie najmniejszym obciążeniu podmiotów wytwarzających żywność pochodzenia zwierzęcego, pokrywały one rzeczywisty koszt wykonania danych czynności.

W związku z bardzo dużą ilością uwag do przedstawionego projektu oraz jego bezpośrednim negatywnym wpływem na wynagrodzenie lekarzy weterynarii wykonujących zadania z wyznaczenia powiatowego lekarza weterynarii zwracam się z prośbą o wyznaczenie terminu i miejsca spotkania uzgodnieniowego, na którym powinniśmy wypracować szczegółową i realną wysokość stawek opłat i wynagrodzeń wyznaczonych lekarzy weterynarii.

Z poważaniem,

PREZES
Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej
lek. wet. Marek Mastalerek

Załączniki:

1. Projekt rozporządzenia w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną opracowany w ramach Porozumienia Warszawskiego.